

Ramazan Günlüğü

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

1444/2023

Ramazan Günlüğü

Tanıtım Şeması

Ayet

“Onlar, korkarak ve ümit ederek Rablerine ibadet etmek için yataklarından kalkarlar. Kendilerine rızık olarak verdiğimiz şeylerden de Allah için harcarlar. Yaptıklarına karşılık olarak onlar için ne mutluluklar saklandığını hiç kimse bilemez.”

(Secde suresi, 16-17. ayetler.)

Hadis

Muâz b. Cebel anlatıyor: “Hz. Peygamber ile bir yolculuktaydım. (Allah Resulü) şöyle buyurdu: ‘Sana hayır kapılarını bildireyim mi? Oruç bir kalkandır. Sadaka, suyun ateşi söndürdüğü gibi hataları söndürür. Ve (hayır kapılarından) biri de kişinin gece kalkıp namaz kılmasıdır.’ Ardından ‘Korku ve ümit içinde rablerine ibadet ve dua etmek üzere vücutları yatak görmez, kendilerine verdiğimiz rızktan da Allah için harcarlar. Yaptıklarına karşılık olarak onlar için ne mutluluklar saklandığını hiç kimse bilemez.’ diyen Secde suresinin 16. ve 17. ayetlerini okudu.”

(Tirmizi, İmân, 8.)

Ramazan Sözlüğü

Teravih:

Ramazan ayına özgü sünnet bir namazdır. Yatsı namazından sonra ve vitir namazından önce genellikle yirmi rekât olarak kılınır. Teravih, Hz. Ömer döneminden itibaren cemaatle kılınmaya başlanmıştır. Camiye gidemeyenler teravih namazını evlerinde de kılabilirler.

Mukabele
7. Cüz

Dua

“... Ey Rabb'im! Şeytanların vesveselerinden sana sığınırım. Ey Rabb'im! Onların benim yanımda bulunmalarından da sana sığınırım.”
(Mü'minün suresi, 97-98. ayetler.)

Mâni

Dua eder melekler
Kabul olur dilekler
Teravîhler kılınır
Toplu atar yürekler.

Esma-i Hüsna

El-Mü'min

EL-MÜ'MİN

“Güvenilen, güven veren, sözünden asla dönmeyen.”

Kullara güven verir
İnanan güvendedir
Sözünün garantisidir,
El-Mü'min ismindedir

Mustafa YILMAZ

Şehirler ve Mekânlar

Diyarbakır Ulu Camii

Diyarbakır'ın merkezinde yer alan Ulu Cami, Anadolu'nun en eski camilerindendir. Büyük Selçuklu Sultanı Melikşah tarafından 1091 yılında yaptırılmıştır. Plan itibarıyla Şam Emeviye Camii'nin Anadolu'ya yansıması olarak yorumlanır. Yapımından sonra pek çok defa tamir görmüştür. Camiye, Diyarbakır'da hüküm sürmüş bütün devletler büyük önem vermiş ve onarmışlardır. Büyük Selçuklu Hükümdarı Melikşah, Anadolu Selçuklu Hükümdarı Gıyaseddin Keyhüsrev, Akkoyunlu Hükümdarı Uzun Hasan ve Osmanlı Padişahlarından birçoğuna ait kitabe ve fermanlar caminin muhtelif yerlerinde görülmektedir. Camide ayrıca El-Cezeri'nin yaptığı güneş saati bulunmaktadır.

Cami-Cemaat Adabı

- Gürültü yapmaktan kaçınmalıyız.
- Cep telefonlarını sessize almalıyız.
- Kıyafetlerimizin temiz olmasına dikkat etmeliyiz.
- Bedenimizde insanları rahatsız edecek kötü kokular olmamasına özen göstermeliyiz.

Sahabe Hayatları

Hz. Hüreyre

Yemenli olup asıl adı ve doğum tarihiyle ilgili bilgiler günümüze ulaşmamıştır. Kedileri çok sevdiği için kendisine "Ebu Hüreyre" (Kedilerin Babası) denilmiştir.

Ebu Hüreyre Medine'ye gelerek Müslüman olmuş ve kendisini tamamen İslam'ı öğrenmeye adanmıştır. Bir defasında Hz. Peygamber'in, ganimet isteyip istemediğini sorması üzerine Ebu Hüreyre, ondan, Allah'ın (c.c.) verdiği ilimden kendisine bir şeyler öğretmesini istemiştir. İslam'a geç girdiği için kaybettiği yılları telafi etmek amacıyla suffeden ayrılmayarak ilim öğrenmiştir.

Ebu Hüreyre, 5374 hadis rivayetiyle sahabe arasında ilk sırayı almaktadır. Bunun sebebini sorunlara, ticaret ve başka işlerle meşgul olmak yerine, Hz. Peygamber'in yanından ayrılmadığını söylemiştir. İlimi yaymayı emreden ayetler karşısında da bildiği hadisleri rivayet etmeye mecbur olduğunu bildirmiştir.

Ebu Hüreyre, hayatının son dönemlerinde Medine'den ayrılmış ve şehrin yakınındaki evine çekilerek 678 yılında vefat etmiştir.

Bir Nasihat

Allah'ın (c.c.) verdiği nimetlere şükret. Sana verilen nimetlere nankörlük etme.

Günün Sorusu

Ramazan ayında oruç tutmanın hükmü nedir?

Ramazan ayında oruç tutmanın hükmü farzdır.

Yemekler sıralanmış
Benimle aç! Benimle!
Gerisi sıradanmış,
Ye iftarda ilk önce

Bilmece

Sure

Neml Suresi

Mekke Dönemi'nde inmiştir ve 93 ayettir. Adını 18. ayette geçen, “karınca” anlamındaki en-neml kelimesinden almıştır. Musa, Salih ve Lut peygamberlerin tevhit mücadelelerinden örneklerin verildiği surede, Hz. Süleyman'ın ordusuna yol veren karınca ile ilgili kıssa anlatılır. Hz. Süleyman; ordusuyla birlikte çok sayıda karıncanın yaşadığı vadiden geçerken bir karıncanın, diğer karıncaları yuvalarına çekilmeleri konusunda uyardığını işitir. Buna göre küçük karıncanın, diğer karıncaları uyarması ve Hz. Süleyman'ın bir karıncanın konuşmasını anlayabilmesi ancak Yüce Allah'ın sonsuz ilmi ve kudretiyle anlaşılabilir.

Ramazan Güzellemeleri

Ramazan, sahurdur... Geceyi ihya... Yıldız olmaktadır. Birer birer uyanan evlerin lambasıyla köylerimiz, mahalle ve semtimiz, bütün bir semtimiz âdeta yıldızlar şehri oluyor. Müminler yıldız... Evler yıldız... Sokak yıldız... Mahalle yıldız... Şehir yıldız...

Bilal Kemikli
(Ramazan Güzellemeleri, Sufi Kitap, İstanbul, 2015, s. 38.)

Sir

Atik Valde'den İnen Sokakta

İftardan önce gittim Atik-Valde
semtime,
Kaç def'a geçtiğim bu sokaklar,
bugün yine,
Sessizdiler. Fakat Ramazan mâne-
viyeti
Bir tatlı intizâra çevirmiş sükûneti;
Semtın oruçlu halkı, süzölmüş
benizliler,
Sessizce çarşıdan dönüyorlar birer
birer;
Bakkalda bekleyen fıkârâ kızcağzları
Az çok yakından sezdiriyor top ve
iftarı.
Meydanda kimse kalmadı artık
bütün bütün;
Bir top gürültüsüyle bu sâhilde bitti
gün.
Top gürleyip oruç bozulan lâhzadan
beri,

Bir nurlu neş'e kapladı kerpiçten
evleri.
Yârab nasıl ferahlı bu âlem, nasıl
temiz!
Tenhâ sokakta kaldım oruçsuz ve
neş'esiz.
Yurdun bu iftarından uzak kalmanın
gamı
Hadsiz yaşattı rûhuma bir gurbet
akşamı.
Bir tek düşünce oldu teselli bu
derdime;
Az çok ferahladım ve dedim kendi
kendime:
"Onlardan ayrılış bana her an üzün-
tüdür;
Mademki böyle duygularım kaldı,
çok şükür."

Yahya Kemal Beyatlı

Kültürümüzde Ramazan

Hırka-i Şerif Ziyareti

Osmanlıdan günümüze gelen geleneklerden biri Hırka-i Şerif ziyaretidir. Müslümanlar, Hz. Muhammed'e (s.a.v) besledikleri muhabbetin ve duydukları özlemin neticesi olarak her yıl ramazan ayında İstanbul'un Fatih ilçesinde bulunan Hırka-i Şerif Camii'ne giderler ve Hz. Peygamber'e ait olan hırkayı ziyaret ederler.

Ruhun Silâhları

(...)

Namaz, oruç, hac, zekât, Müslüman ruhunun silahları... Namazla doğrudan doğruya Allah'a yönelmiş olmaktadır insan. Bütün dış alâkalardan kurtulup O'nun önünde ve huzurunda olmak. O'nunla, Ezelî ve Ebedî Olanla, Yaratıcı Olanla olmak. İnançsız kişi bu güçten mahrumdur.

Oruç, benliği kıran tapınma. Hac, Müslümanları bir araya toplayıp Allah'a yöneltmekte. Zekâtla Müslüman sahip olduğu eşyayı da Allah'a yöneltmekte. Daha doğrusu eşyaya olan gizli tapınma bağlarını kırmakta, ilgilerini kesmekte. Bütün bu sevgi ve korku silâhlarıyla Müslüman, kendini kuşatıp iğreti ve kötü ilgilerden koparmakta ve iyiliğin, doğruluğun, güzelliğin kaynağına yüzünü ve gönlünü çevirmekte. Namazla, oruçla, hacle, zekâtla, Allah'ı söz, kalb ve davranış anmalarıyla, ruh, öte âlemin silâhlarıyla donanmakta, fiziğin esaretinden kurtulmakta, insanın gerçek anlamına ermekte.

(...)

Sezai Karakoç

(Samanyolunda Ziyafet Oruç Yazıları, Diriliş Yayınları, 20. baskı, İstanbul, 2022, s. 88-89.)